

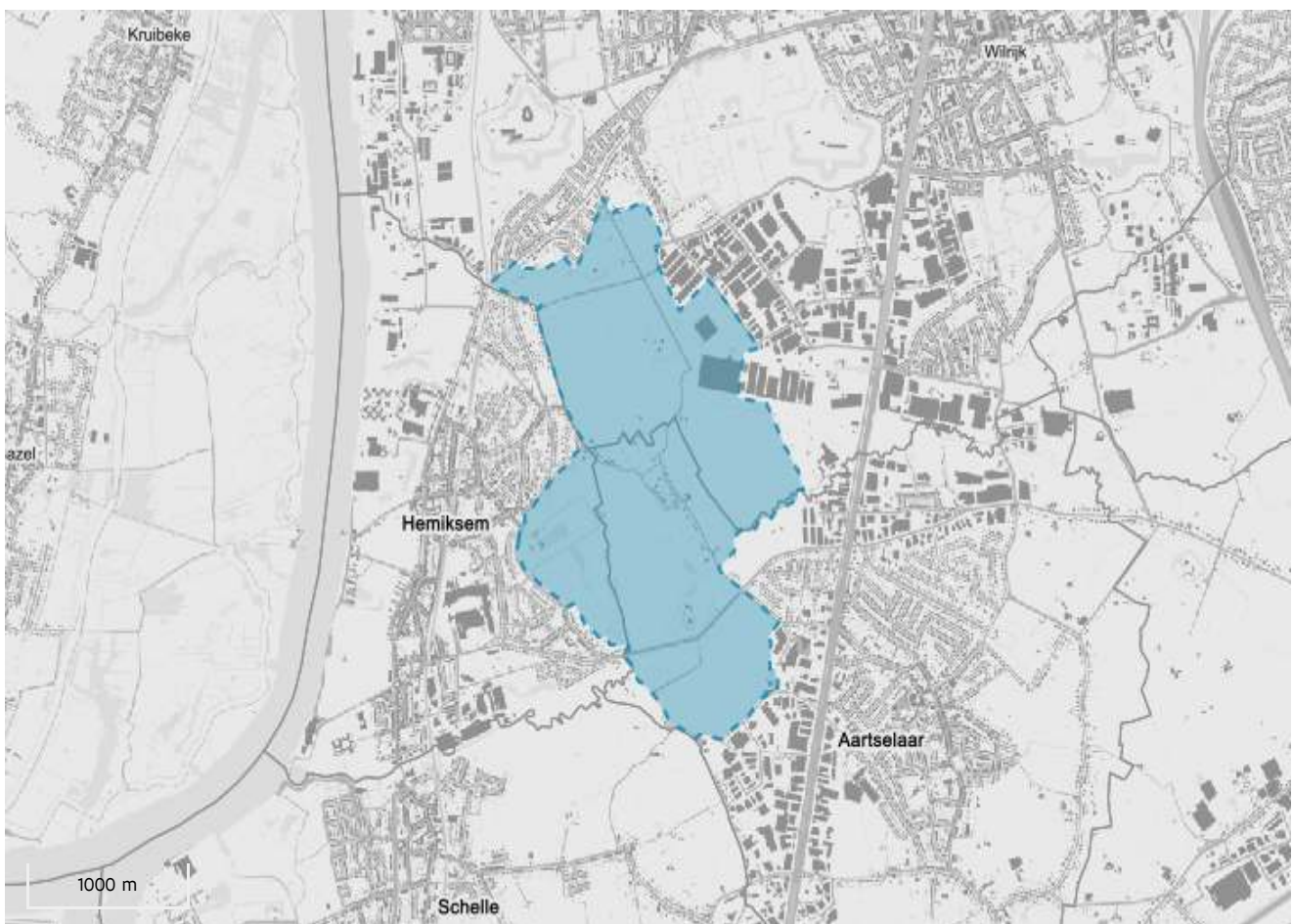

Inventaris

ERFGOEDOBJECT

Domeinen Klaverblad en Cleydael en kasteel van Hemiksem

landschappelijk geheel

ID: 135021 URI: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135021>

Juridische gevolgen

- omvat de aanduiding als beschermd cultuurhistorisch landschap Kasteel Cleydael: omgeving (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/4291>)
Deze bescherming is geldig sinds 23-03-1977
- omvat de aanduiding als beschermd stads- of dorpsgezicht, intrinsiek Kasteel Hemiksemhof: park, bijgebouwen en hoeve (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/5407>)
Deze bescherming is geldig sinds 12-09-1980

Provincie

Antwerpen

Gemeente

Aartselaar, Antwerpen, Hemiksem

Deelgemeente

Aartselaar, Hemiksem, Hoboken, Wilrijk

Straat

Onbepaald

Locatie

Aartselaar (Aartselaar), Hoboken, Wilrijk (Antwerpen), Hemiksem (Hemiksem)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

3 789 142m²

Bewaringstoestand

Bewaard

Erfgoedwaarde

Aanwezig

Typologie: [agrarische landschappen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2103) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2103>), [beken](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1965) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1965>), [bomenrijen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1655) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1655>), [dreven](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/128) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/128>), [kasteeldomeinen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2114) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2114>), [loofbossen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1843) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1843>), [microreliëfvormen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2035) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2035>), [valleien](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2000) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2000>)

[Inventarisatie ankerplaatsen Landschapsatlas 2001](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1101) (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1101>) (inventarisatie: van 01-11-2000 tot 28-02-2001)

Beschrijving

Het landschap gevormd door de domeinen 'Klaverblad' en 'Cleydael' en het 'Kasteel van Hemiksem' is gelegen op grondgebied van de gemeenten Aartselaar, Hemiksem en Wilrijk, net ten zuiden van de stedelijke agglomeratie Antwerpen. De begrenzing van dit landschap wordt gevormd door de Sint-Bernardsesteenweg in het noorden, het Schoonselhof en de industriezone Terbekehof in het oosten, de Vluchtenburgstraat in het zuiden en de bewoning van Hemiksem in het westen.

Dit gebied wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van drie gaaf bewaarde kasteeldomeinen. Van het [domein 'Klaverblad'](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/11603) (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/11603>) werd reeds melding gemaakt in 1577, maar het kasteel werd in zijn huidige vorm in neo-Vlaamse renaissancestijl, gebouwd in het begin van de 20ste eeuw. Het kasteel wordt omgeven door een domein met historisch stabiel loofbos, grenzend aan een open, landelijke omgeving langs de oost- en zuidkant. Dit open landbouwgebied met talrijke bomenrijen, dat het kasteel omgeeft, benadrukt de aanwezigheid van de Hollebeek en Struisbeek met hun respectievelijke vallei.

Het [kasteel van Hemiksem](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/13107) (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/13107>), met goed herkenbaar domein en een mooi drevenpatroon, is gelegen in de oostelijke rand van het gebied. Het U-vormig kasteel met bijhorende grote vijver, een grotendeels geplaveide voorhof en omhaagde grasperken, dateert uit de 18de en 20ste eeuw. De bijhorende serres, oranjerie en ijskelder werden in verschillende tijdsperiodes toegevoegd. Het gehele gebouwenpatrimonium is gelegen binnen een rechthoekig, omgracht landschapspark met een aantal dreven en historisch stabiel loofbos. Aan de noordzijde van het kasteeldomein grenst het ['Monnikenhof'](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/13160) (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/13160>), een rechthoekig landhuis uit 1908 met kapel, gelegen binnen een omgracht en deels omheind en omhaagd, beboomd domein met ook enkele grasperken. Een aantal weilanden rondom het kasteelpark zorgen nog voor een beperkte binding met de landelijke omgeving. Zowel langs de noord-,

west-, als oostzijde wordt het gebied begrensd door bewoning. Langs de zuidkant sluit het domein aan op het domein Cleydael, maar de overgang tussen beide is verstoord door de

Het kasteeldomein Cleydael (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/12436>), gelegen in de zuidelijke helft van het gebied, kan worden omschreven als een klein kasteeldomein in relatie tot de landelijke omgeving. Het vierkant waterkasteel met trapezoïdaal neerhof, daterend uit de 14de tot 17de eeuw, is gelegen op een eiland gevormd door de splitsing van de Vliet die vanaf dit punt Struisbeek wordt genoemd. Zowel het kasteel als bijhorend baljuwhuis, woning voor soldaten, schuur, atelier, verdedigingstoren en stallen met koetshuis, hebben een belangrijke cultuurhistorische waarde. Het kasteel wordt omgeven door een grotendeels gedichte slotgracht en is toegankelijk via een geplaveide weg en voormalige ophaalbrug. Het grasveld rond het kasteel is afgesloten door een haag die de overgang vormt naar het omliggende bos. De oostkant van het kasteeldomein grenst aan het open, landelijk gebied van Groenenhoek, in het zuiden ligt de reliëfrijke vallei van de Vliet met rietland en aan de rand historische stabiel bos. De aanwezigheid van twee schansen en een historische hoeve, geven het gebied nog een extra cultuurhistorische waarde. In een weiland ten zuidoosten van de mooie Klaverbladderf (<https://id.erfgoed.net/themas/2300>) bevindt zich bovendien vermoedelijk een commandobunker (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/214795>) uit de Tweede Wereldoorlog.

De wetenschappelijke waarde van dit landschap wordt in de eerste plaats bepaald door de aanwezigheid van heel wat microreliëf, het voorkomen van talrijke kleine landschapselementen, alsook door de restanten historisch stabiel loofbos. Daarnaast is er - dankzij de structuur en typische begroeiing- de nog mooi in het landschap herkenbare vallei van de Vliet, die doorloopt in zuidwestelijke richting. De meest dominante elementen in dit landschap zijn ongetwijfeld de kasteeldomeinen en bijhorende dreven. Begrensd door bewoning langs west- en noordzijde en industrie langs oost- en zuidzijde, vormt dit gebied, een belangrijk cluster van schaarse, groene ruimten aan de rand van het verstedelijkte gebied van Antwerpen.

Bron: Ankerplaats 'Domeinen Klaverblad en Cleydael en kasteel van Hemiksem'.

Landschapsatlas, A10028, Agentschap Onroerend Erfgoed, Brussel.

Auteurs: Van den Bremt, Paul (<https://id.erfgoed.net/auteurs/191>); Van Olmen, Mira (<https://id.erfgoed.net/auteurs/545>); De Borgher, Marc (<https://id.erfgoed.net/auteurs/546>); De Clippel, Jean-Yves (<https://id.erfgoed.net/auteurs/549>)

Datum: 2001

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE) (<https://id.erfgoed.net/auteurs/501>)

Relaties

Omvat

Domein Kasteel Klaverblad

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/11603>

Omvat

Schans XVII (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/216067>)

Is deel van

Aartselaar (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13675>)

Is deel van

Antwerpen (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13182>)

Is deel van

Hemiksem (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13683>)

Waarnemingen

Omvat

Zinckval (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/990057>)

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2026: *Domeinen Klaverblad en Cleydael en kasteel van Hemiksem* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135021> (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135021>) (geraadpleegd op 18 maart 2026).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche?

Meld het ons via het contactformulier (/contact?

uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135021).

